

Herfst

Bladeren vallen van de boom,
dwarrelen in het rond en
belanden op de grond.
In mooie kleuren:
rood, oranje, geel en bruin,
versieren ze onze tuin.

inhoud

Deze nieuwsbrief over de website www.nmewijzer.nl is bedoeld voor docenten van de basisscholen in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond. Op deze website vindt u het volledige aanbod over natuur- en milieuactiviteiten die de NME-centra in de regio voor de kinderen van basisscholen organiseren. Het aanbod wordt zowel door vrijwilligers als beroepskrachten verzorgd.

Nieuwsbrief met bijzondere NME-activiteiten voor de kinderen van uw basisschool. Voor informatie en boekingen zie www.nmewijzer.nl.

Voorwoord
NME Beverwijk & Heemskerk
Educatieve boerderij Zorgvrij
Pieter Vermeulen museum
Thijsses's Hof
NME Haarlem
IVN Zuid-Kennemerland

Colofon en adressen

De redactie van NME-wijzer wordt gevoerd door het Steunpunt NME Zuid-Kennemerland en IJmond. Het steunpunt is ondergebracht bij: Omgevingsdienst IJmond.

Najaar 2023

De bladeren aan de bomen veranderen langzaam van kleur. Overdag is het nog warm en licht maar 's avonds wordt het al vroeger donker. Het najaar is duidelijk weer begonnen. De kinderen gaan weer lekker naar school. Voor iedereen die wat inspiratie of hulp kan gebruiken bij activiteiten over natuur en milieu in de regio is er deze nieuwsbrief. Veel leesplezier!

Digitale nieuwsbrief

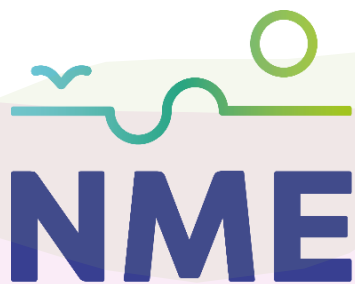
Wilt u deze nieuwsbrief voortaan ook digitaal ontvangen en de papieren versie achterwege laten? Stuur dan een e-mail naar onderstaand emailadres.

Beschikt u niet over de reserveringscode? Neem dan contact op via onderstaand e-mailadres, dan krijgt u zo snel mogelijk uw code toegestuurd.

Namens de redactie,
Jackelien Glorie & Pamela Hiemstra

nme@odijmond.nl

Natuur- en milieueducatie
Beverwijk en Heemskerk

Aanbod in Beverwijk en Heemskerk

Voor kinderen van scholen, NSO en kinderopvang in Beverwijk en Heemskerk hebben wij een leuk en leerzaam aanbod. Dit wordt kosteloos aangeboden. Vraag jouw excursie, gastles, leskist of materiaal aan via www.nmewijzer.nl bij het aanbod van NME Beverwijk & Heemskerk. Je vindt hier het complete aanbod. Elke organisatie heeft hiervoor een eigen inlogcode. Inlogcode kwijt of vragen? Mail naar nme@odijmond.nl.

Een greep uit ons nieuwe aanbod:

Gastles de egel

Hoe gaat het met de egel? En wat moet je doen als je er een tegen komt? Een gastspreker van de Egelstichting vertelt het jouw klas graag en beantwoordt al jullie vragen. Er wordt geen levende egel meegenomen. Wel andere interessante dingen.

Paddenstoelen in de klas

De meeste kinderen hebben het wel eens geknutseld. Een rode hoed, witte stippen erop en je paddenstoel is al bijna klaar. De meeste paddenstoelen zien er in het echt anders uit. Bestel voor paddenstoelenpakketten en kweek in de klas champignons en oesterzwammen vanaf het begin op. Supermakkelijk. En daarna? Smullen maar!

Van windmolen naar jouw stopcontact

Als je op het strand staat zie je ze in de verte staan: windmolens in zee. Maar hoe werkt dat nou? Hoe komt er door die draaiende wieken stroom uit jouw stopcontact? Na een excursie aan Tennet in Wijk aan Zee weet je het. Ook superinteressant voor als je later een misschien een technische opleiding wilt gaan doen.

Maar ook ons geliefde bestaande aanbod is er nog steeds voor jullie zoals:

- Gastlessen en excursies zoals Graan tot Pannenkoek (op kinderboerderij De Baak); Jutten en de Plastic Soep, bijenles van een echte imker, meelopen met de schaapskudde.
- Allerlei leskisten die je kunt lenen zoals spelletjes in de natuur, het weer, het menselijk lichaam of
- Materialen die je kunt ontvangen zoals paddenstoelenpakketten, zaadjes, afvalgrijpers.
- En nog veel meer! Kijk op www.nmewijzer.nl. Daar zie je ook wanneer en voor welke groepen het aanbod geschikt is.

Woensdagmiddagactiviteiten 2023

Iedere maand organiseren wij twee natuur- & milieu gerelateerde themamiddagen voor kinderen. Alle middagen zijn van 14.00 - 16.00 uur. Deelname is gratis dus extra aantrekkelijk voor ouders in deze dure tijden. Overzicht voor de komende tijd: Herfstactiviteiten:
25 oktober bij Kinderboerderij De Baak
1 november bij Kinderboerderij Dierendorp.

Voor alle activiteiten zie:

www.nmebeverwijkheemskerk.nl

Informatieboerderij Zorgvrij

Boerderij Zorgvrij is een educatief biologisch melkvee- en schapenhouderij in Spaarnwoude. Jaarlijks komen meer dan 200.000 bezoekers en vele leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs naar de boerderij.

Een uitstapje naar Boerderij Zorgvrij, leuk, leerzaam en vol verrassingen!

Hoe fijn om met de klas de gezonde boeren buitenlucht te verkennen. Op Zorgvrij bieden we vele leuke lessen en speurtochten aan in en op het Boeren erf Spaarnwoude.

Jonge Dieren (groep 1, 2)

Op voorjaarsbezoek bij Zorgvrij. Pasgeboren lammetjes, kalfjes, piepjonge kuikens en met een beetje geluk ook jonge geiten en konijnen. Aan de hand van een fotospeurtocht ontdekken de kinderen ze allemaal! Hoeveel melk drinkt een kalf, wat eten geiten en hoe zacht is een kuiken? Spelenderwijs leren de kinderen van alles over deze jonge dieren.

<https://www.youtube.com/watch?v=jKs9noWn7DA>

Van Graan tot Pannenkoek (groep 3)

Van grond tot mond. In deze unieke les ontdekken de kinderen hoe een pannenkoek gemaakt wordt. Dat begint met het verzamelen van ingrediënten op het boeren erf. Samen met de boer melken de kinderen een koe en rapen eieren in het kippenhok. Ook maken ze zelf boter om daarna de pannenkoeken te kunnen bakken. Het meel komt van de korenmolen De Zandhaas.

Allemaal beestjes (groep 4, 5 en 6)

Spinnen, kriebel- en kruipbeestjes zijn helemaal niet eng! Dat ontdekken de kinderen wel tijdens de speurtocht door het spinnenbos. Een rugzakje mee met opdrachten, loepjes, zoekkaarten en spelletjes. Klimmen en klauteren maar!

Het lesprogramma van het hele schooljaar vindt u op www.nmewijzer.nl.

Inschrijven kan via deze website op een zelf gekozen datum. Voor informatie kunt u bellen naar Marjo Haarsma of Karin Drijver via telefoonnummer 023 5202828 of via een email naar zorgvrij@sparnwoude.nl.

Pieter Vermeulen Museum

leuk en
leerzaam
meer jouw rol in de natuur

Centrum voor Natuur- en Milieu- Educatie
Driehuizerkerkweg 34d Driehuis.
0255-536726 info@pieter-vermeulen-museum.nl

'Tentoonstelling Bos vol geheimen'

gr. 1 t/m 4/5

Kinderen vanaf 4 jaar kunnen van 24 sept. t/m 7 jan. 2024 een echte bosontdekker worden in de interactieve tentoonstelling 'Bos vol geheimen'. Welke geheimen liggen er te wachten? Kinderen zullen nieuwsgierig worden naar leuke en spannende dingen ze in een echt bos ook tegen kunnen komen.

Het bezoek begint met een verhaal van een oude boswachter die ziek is. Hij vraagt de kinderen om te kijken hoe het met het bos gaat en vooral om

goed voor het bos te zorgen. De bezoekertjes gaan dan het bos binnen via een deur in een stokoude boom. Eenmaal in het bos kunnen de kinderen speuren naar diersporen van bijvoorbeeld de eekhoorn of de vos, ze kunnen bomen laten groeien, bladerenpuzzels maken, voelen in voel dozen of op ontdekking gaan bij een boom met allemaal geheimzinnige deurtjes. Ook zijn er kabouterspelletjes te doen zoals: paddenstoelen-springen, eikel-kegelen, paddenstoelen sjoelen. En natuurlijk is er ook weer de gezellige knutselafel.

Spelenderwijs leren bezoekers over verschillende planten en dieren in het bos en ontdekken ze hoe alles in het bos met elkaar verbonden is en voor ieder een plekje is.

Ze leren hoe je goed voor het bos kunt zorgen en waarom het behoud van onze natuurlijke omgeving zo belangrijk is. Kinderen zullen geïnspireerd raken om echte natuurbeschermers te worden. Laat ze verrassen in dit prachtig, sfeervol vorm-gegeven sprookjesbos waar het avontuur en de verborgen schatten van de natuur achter elke boom wachten om ontdekt te worden.

Voor schoolgroepen die zich aanmelden is er een **lespakket** vol lessuggesties over het bos en haar bewoners. En bij het bezoek is er een leuke **introductie** met daarna een **speurtocht**.

Leskisten en materialen bij dit thema zijn:

Leskist 'spoorzoeken', 'Uilen', 'Kluts' 'Kriebelbestjes' en 'Dierenhuidendomino'.

Wordt verwacht:

Eind jan. t/m de zomervakantie 2024

'De Groene Toverboerderij'

voor gr. 1 t/m 5

Hoe leven dieren op de boerderij? (gr.1-4)

En hoe groen en duurzaam is de boer bezig? Doe de duurzaamheidscheck! (gr.5)

VANAF SEPTEMBER 2023:

Gemakkelijk alle educatieve boekingen; leskisten, museumbezoek, erfgoed-workshops, nme-materialen etc. boeken via:

www.nmewijzer.nl

Bent u uw inlogcode kwijt, dan is die op te vragen via info@pieter-vermeulen-museum.nl

Contactgegevens

Thijsses's Hof

Mollaan 4

2061 BD Bloemendaal

E-mail: info@thijsseshof.nl

Telefoon: **023 526 2700**

Thijsses's Hof

Speurtochten los of gekoppeld aan een les:

Door het hele jaar heen zijn er speurtochten over paddenstoelen, insecten, mossen en nog veel meer in Thijsses's Hof, houd hier voor de site in de gaten. Voor scholen is er de mogelijkheid om er een les aan te koppelen. Half uur les voor de ene helft van de klas terwijl de andere helft (onder begeleiding) de speurtocht loopt. Je kan ook je eigen thema doorgeven dan maken wij er een speurtocht/les van. Je kan je daar voor opgeven via de mail of via de site. info@thijsseshof.nl Kosten voor de gecombineerde lessen zijn € 50.- per klas.

Wat is Thijsses's Hof:

Thijsses's Hof is een heemtuin, aangelegd in 1925 op voormalige aardappelakkertjes met

eikenhakhout in het Bloemendaalse Bos ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van dr. Jac. P. Thijsses. Vanaf het begin stelde Thijsses zich ten doel om de wilde planten uit Kennemerland te presenteren in natuurlijke begroeiingen die zich (grotendeels) spontaan ontwikkelen. Dit om de natuur dichterbij de mensen te brengen.

Exposities:

Het instructielokaal is open voor publiek, wij hopen jullie dan weer te ontmoeten. In het instructielokaal zijn exposities te zien over bv: mossen, stinzeplanten, zaden en vogels.

Het instructielokaal is ook te huur voor lezingen, lessen en cursussen. Zo kan je met je klas in de Hof lessen volgen. Kijk op de site voor meer info. info@thijsseshof.nl

Blotevoetenpad:

Is gesloten gaat in mei 2024 weer open.

Herfst:

In de herfstvakantie kan je weer de padenstoelenspeurtocht doen in Thijsses's Hof.

Geef je daarvoor op via de site. Deze pagina is twee weken voor de vakantie online.

Vrijwilligers:

Het scholenproject wordt begeleid door vrijwilligers. Zonder vrijwilligers, geen scholenproject. Thijsses's Hof is altijd op zoek naar mensen, die het leuk vinden om kinderen wat bij te brengen over de natuur. Interesse? [Meld u aan als vrijwilliger!](#)

Onze educatieve ruimte:

Goudzoekersworkshop: op zoek naar goud in oude mobieltjes (groep 6, 7 en 8)

De mobiele telefoon is een icoon. Maar wat doe je met een oud mobieltje? Veel mensen stoppen hem in een la. Alleen al in Nederland liggen miljoenen telefoons te verstoffen in lades. Dat is harstikke zonde! Er zitten namelijk nog veel kostbare onderdelen in.

In deze workshop worden de kinderen meegenomen in een zoektocht naar goud in oude telefoons. We laten zien dat recyclen van oude mobieltjes belangrijk is en handig, want het is niet goed voor het milieu om nieuw goud uit de grond te halen.

De workshop bestaat uit informatie over mobiele telefoons, goud en recycling. Daarna volgt een leuke interactieve quiz. Vervolgens gaan de kinderen als echte 'goudzoekers' aan de slag en halen ze met schroevendraaiers oude telefoontjes uit elkaar. Aan het einde van de workshop krijgen de kinderen een goudzoekersdiploma.

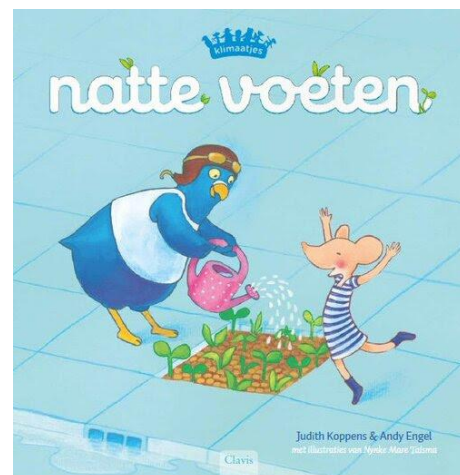
Goudzoekersspel (bovenbouw)

Dit leuke én leerzame spel speel je met de hele klas, met een levensgroot spelbord waarop de leerlingen ook goud gaan zoeken. Geen leerling zit stil, want iedereen doet de hele tijd mee. Ze krijgen door bizarre cijfers en feitjes inzicht in de footprint van telefoons en goud en tussen de quiz-vragen door gaan ze op zoek naar het verstopte goud in het printed circuit board van een oude telefoon, als ze tenminste de (vaak hilarische) groepsopdrachten goed hebben uitgevoerd.

De boekenreeks Klimaatjes (onderbouw)

Nieuw in ons aanbod is de boekenreeks De Klimaatjes

Deze boeken bieden (voor)lezers aansprekende verhalen waarin grote vraagstukken klein worden gemaakt. Zo klein dat jonge kinderen er zelf mee aan de slag kunnen. Door de verhalen ervaren kinderen op speelse wijze hoe we met elkaar onze leefomgeving fijn kunnen houden.

Kom mee op excursie. We gaan samen de natuur ontdekken!

De kinderwerkgroep van het IVN Zuid-Kennemerland organiseert het hele jaar door excursies voor kinderen van 6-12 jaar. Zowel door de weeks als in het weekend. De geplande excursies kunt u vinden op: <https://www.ivn.nl/afdeling/zuid-kennemerland/natuuractiviteiten/> Op 1 oktober was onze jaarlijkse paddenstoelendag op buitenplaats Elswout. Elswout staat bekend als een hotspot voor paddenstoelen in Nederland. Leuk dus om in het najaar met de klas te zoeken naar paddenstoelen en er meer over te leren.

Op excursie met de klas.

We gaan ook met schoolklassen de natuur in. Daarvoor maken we in overleg met de school een excursie op maat: de dag, het tijdstip en locatie van de excursie spreken we samen af,

evenals het thema.

Samen kijken wie er allemaal woont in het bos, paddenstoelen zoeken in de herfst, in het voorjaar speuren naar wat er groeit en bloeit, bodemdierpjes bekijken. Vissen met een net in zee (korren) en kijken wat er op het strand te vinden is.

Informatie:

IVN Zuid Kennemerland:

Ellen Koomen: tel.: 06 44 767 234

Aanvragen voor excursies kunt u doen via mailadres: ivnzk.kinderen@gmail.com

Alle excursies worden gegeven door gediplomeerde IVN-natuurgidsen.

***Dus ga met ons mee naar buiten,
de natuur ontdekken!***

Deze nieuwsbrief werd mogelijk gemaakt door:

Pieter Vermeulen Museum

